

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

21 Quomodo requiratur cælibatus ad beneficium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

Officiū
Abbatissa.

Aduerte tamen, hic non esse sermonem de officio Abbatis, Prioris, vel Praefecti Monasterii, quia haec non sunt beneficia Ecclesiastica, de quibus hic agimus; sed officia quaedam cum iurisdictione. Concilium Trident. sess. 25. cap. 7. de Regularib. in omnibus huiusmodi Praefecturis requirit ut praeficienda non sit minor 40. annis, & ut octo annis post expressam professionem laudabiliter vixerit, quod si his qualitatibus non reperiatur in eodem Monasterio, ex alio eiusdem Ordinis eligi posse. Si hoc incommodum Superiori, qui electioni praest, videatur, ex ijs, qui in eodem Monasterio annum trigessimū excesserint, & quinque saltem annis post professionem recte vixerint, Episcopo, vel alio Superiore consentiente, eligendam.

108

Dico Tertio, Ad alias Dignitates vel Personatus, quibus non subest cura animarum, requiritur ut quis non sit minor annis 22. Ita Concilium Trid. sess. 24. cap. 12.

Vbi notandum Primo, Illa formulā, *Ut non sit minor 22. annis*, insinuat, annos 22. debere esse completos: qui enim nondum compleuit, est eis minor aetate. Secundo, Episcopum olim potuisse dispensare, ut haec Dignitates, quibus animarum cura non incumbit, conferrentur anno 20. completo, ut habetur cap. Permittimus, de aetate & qualitate praeficiendorum, in 6. Quod Siluester v. Beneficium, 3. n. 3. sub finem ex Paludano intelligit etiam de Archidiaconatu, quia non habet curam animarum in foro interiori, ut oporteat esse Sacerdotem. Verum post Concilium, certum est non posse dispensare pro anno 20. quia aperte inducit nouum Ius, requirens ut minimum 22. annos expletos. Addo, Archidiaconatum videri computandum inter Dignitates, quibus animarum cura connexa est; nam cap. Cum in cunctis, §. Inferiora, aperte numeratur inter illas eum Decanatu, & requiruntur 25. anni. Idem insinuat Concilium Trid. supra: vnde sententia Siluestri & Paludani non videtur vera.

Archidiaconatus.

Dico Quarto, Ad beneficium parochiale requiruntur 25. anni inchoati. cap. Licet Canon, de electio. in 6. Nec Episcopus in hoc dispensare potest, ut colligitur ex cap. Permittimus, de aetate & qualitate praeficiendorum, in 6.

109
Quatuordecim anni in ceteris.

Dico Quinto, Ad alia beneficia, qualiacumque ea sint, requiritur ut minimum aetas 14. annorum inchoatorum. Ita statuit Concil. Tridentinum sess. 23. c. 6. *Nemo ante 14. annum beneficium possit obtinere.* Itaque etiam si olim poterant quaedam beneficia post annum aetatis septimum pueris dari, ut docet Siluester v. Aetas §. 2. nunc tamen non possunt, sed irrita est collatio.

110
Canonice non dantur pueris.

Aduerte tamen, Canonice, & similia quae maturitatem concilij requirant, numquam pueris dari potuisse sine dispensatione, ut ibidem Siluester. Imò Caietanus v. Beneficium, dicit esse intolerabile ut pueris Ecclesiastica beneficia dentur. Potest tamen Pontifex circa filios Principum, & quodcumque iudicat Ecclesiae expedire, dispensare. Dixi *Ut minimum*, quia aetas haec 14. annorum etsi per se sufficiat, tamen ratione Ordinis, & habitus ad Ordines, quam Concilium Trident. requirit, saepe exigitur maior aetas, ut patet ex dictis. Vnde sequitur, eum, qui accipit beneficium, quod requirit subdiaconatum, (ut sunt omnes Canonice Ecclesiae cathedralis) debere

Aetas in beneficijs Ordinibus requiritibus.

inchoasse annum 21. nam debet esse habilis ut intra annum fiat subdiaconus; subdiaconus autem fieri nequit ante 22. inchoatum. Quod si beneficium requirat diaconatum, debet saltem inchoasse annum 22. ut in principio anni sequentis possit fieri diaconus. Si sacerdotium, debet inchoasse annum 24. alioquin irrita erit collatio, ut colligitur sess. 22. c. 4. & sess. 24. c. 12.

In his tamen & similibus Iure nouo inductis, multi poterunt excusari, vel quia Ius illud non est receptum, vel quia bona fide per triennium fuerunt in possessione, absque simonia & intrusione; quae possessio parit veluti vsucapionem & dominium, iuxta Nauarrum l. 3. consil. 42. de praebendis, de quo dictum supra cap. 6. dub. 10.

Excusatio.

DUBITATIO XXI.

Quomodo requiratur calibratus ad beneficium.

Respondeo & Dico Primo, Omnis collatio beneficii facta ei, qui matrimonio est iunctus, irrita est. colligitur hoc ex cap. 1. 2. & 8. de Clericis coniugatis, & ex Concilio Trid. sess. 22. cap. 4. Aduerte tamen, eum qui duxit virginem, si consentiente vxore castitatem voueret, posse ad beneficium admitti, ut habetur cap. 2. de Cleric. coniug. tunc tamen si vxor esset iuuenis, deberet ante Religionem ingredi; si proeclior, deberet saltem vouere castitatem in saeculo, ut notat Glossa ibid. ex cap. Cum sis. 4. & c. Ad Apostolicam. 13. de conuersione coniugat.

111
Beneficij collatio in coniugatis irrita.

Dico Secundo, Si clericus minorum Ordinum, habens beneficium, contrahat matrimonium, ipso Iure illud amittit. Ita communiter DD. in cap. 1. de Clericis coniugatis; & docet Nauarrus c. 25. n. 120. Ratio est, quia suscipit statum incompatible, imò sub hac conditione tacita censetur ei collatum.

112
Clericus minorum Ordinum.

Dices, Capite illo primo solum dicitur, esse compellendos ut beneficia relinquunt; & cap. 3. debere beneficio spoliari; & infra, esse beneficijs priuandos.

Obiectio.

Idem dicitur cap. 5. Respondet Glossa, Canones istos loqui non de priuatione Iuris, sed facti seu possessionis. Nec obstat quod cap. 5. dicitur, coniugatum non posse spoliari beneficio per eum qui illud ipsi contulit, sed solum per Superiorem: quia loquuntur de coniugato, cui Episcopus in coniugio existenti contulit, quem iubet priuari, non per Episcopum, (ut consulat eius honori, ne ille proprium factum rescindere cogatur) sed per Superiorem.

Resp.

Petes Primo, Quid si Clericus minorum Ordinum contraxerit matrimonium inualide; ob aliquod impedimentum, vacabitne beneficium? Patet, putat vacare, modo non defuerit consensus: hunc sequuntur multi alij DD.

113.

Si matrimonium sit inualide contractum.

Verius tamen puto contrarium; quia Canones aperte loquuntur de matrimonio valido, ut patet cap. 1. 3. 5. quia fundant se in eo, quod non possit vxori & voluptatibus carnis dare operam, & diuinis obsequijs vacare; quae ratio cessat, si matrimonium sit irritum: idem sentiunt multi docti viri in hac Vniuersitate à me consulti. Confirm. Si enim vacaret, vel id esset in penam delicti, vel ob tacitam renuntiationem, vel quia capessit statum impossibilem. Non primum, tum quia

absque culpa potuit contrahere; tum quia poena non debetur ante sententiam. Non secundum, quia etiam si expresse renuntiasset, non vacaret: requiritur enim renuntiationis acceptatio facta per Superiorem. atqui tacitum non plus operatur quam expressum. Non tertium, quia reuera non assumptis statum repugnantem, cum actus sit inualidus. Confirm. Secundo ex reg. 52. de reg. Iuris, *Non praestat impedimentum, quod de Iure non sortitur effectum.*

Si vxor ingreditur Relig.

Petes Secundò, Quid si vxor ante consummationem ingrediatur Religionem?

Respondeo, DD. plerique existimant, beneficium nihilominus vacare, ita vt retineri non possit, idque ex d. c. 1. probant. Contrarium tamen alicui verius videri possit ob rationem allatam; tunc enim cessat ratio cur debeat relinquere: vnde nisi per Iudicem priuetur, non tenetur in conscientia. & confirmatur, quia id magis consentaneum verbis illius Canonis & sequentium, si rectè ponderentur. Nihilominus non recesserim facile à sententia communi DD. quæ in huiusmodi vim magnam obtinet.

114 Sponsalia.

Dico Tertio, Si contrahat solum sponsalia, non amittit ipso Iure, quamuis mereatur priuari. est communis DD. Primum patet; tum quia sponsalia solui possunt; tum quia Iura nihil de hoc statuerunt. Secundum patet; tum quia non potest retinere beneficium, si velit promissioni sponsalium satisfacere; tum quia de decorat statum Ecclesiasticum, contrahendo sponsalia retento beneficio.

115 Clericus sacrorum Ordinum.

Dico Quarto, Si Clericus sacrorum Ordinum contrahat matrimonium, non amittit ipso facto beneficium, sed est priuandus. colligitur ex dicto cap. 1. & ita docet ibidem Glossa communiter recepta. Ratio est, quia matrimonium est irritum, & compellendus est manere, in Ordine suscepto, vnde non conueniebat vt ipso facto esset priuatus, ne forte cogereetur mendicare.

Præbenda laicorum.

Notandum est, hæc esse intelligenda de beneficio proprie dicto, quod competit alicui ratione spiritalis tituli: nam præbendas quasdam temporales ratione paupertatis, vel temporalis administrationis, laici coniugati habere possunt, quales dicuntur esse in Ecclesia Carnotensi S. Martini; vt refert Siluester, v. Beneficium. 3. q. 4.

DUBITATIO XXII.

Vtrum requiratur vt non sit vlla censura irretitus, aut alia inhabilitate affectus.

116 Excommunicatus inhabilis.

Respondeo & Dico Primo, Hoc adeò requiri, vt collatio beneficii facta excommunicato excommunicatione maiore, aut suspensio, aut interdicto, sit nulla, iuxta communem D. sententiam. De excommunicato habetur c. Postulastis. 7. de Clerico excommunicato. De suspensio probant ex cap. Cum dilectus. 8. de consuetudine. c. Cum inter R. seniore. 16. de elect. & c. Cum bonæ. 8. de atate & qualit. De interdicto colligunt ex cap. 1. de postulatione Prælatorum: quamuis ibi non dicatur inhabilis, qui est interdictus, sed qui interdictum violauit. videtur tamen consonum Canonibus, vt etiam ij, qui sua culpa interdictum personale incurrerunt, inhabiles sint: quia qui non possunt præstare officium publicè, vt in Ecclesia fieri solet, par est vt non sint capaces beneficiorum;

vt colligitur ex Canonibus citatis. Dixi, *Excommunicatio excommunicatione maiore*; quia si minore tantum erat excommunicatus, collatio non est ipso facto irrita, sed irritanda; vt patet ex cap. Si celebrat. 10. de Clerico excommunicato. quamuis Glossa & multi alij illud irritanda exponant irrita declaranda. sed in pœnis mitior interpretatio facienda: & odia restringenda, vt habet regula Iuris. vnde hæc sententia videtur verior.

Notandum Primo, Non solum collationem, sed etiam electionem, presentationem & postulationem, excommunicati, suspensi, & interdicti, & resignationem in eius fauorem esse irritam; vt colligunt ex iisdem locis, & aliis multis: & docent communiter DD. Rebuffus, §. Formula dimissoria, num. 24. Couarr. in cap. Alma. 1. p. §. 7. nu. 1. & 2. Glossa in cap. Postquam. 3. de elect. & alij.

Notandum Secundo, Hæc esse intelligenda in omnibus beneficijs, que potestate humana conferuntur, vt excludam Papatum, qui non ab hominibus, sed ab ipso Christo Domino confertur ei, qui secundum formam in Ecclesia receptam à Cardinalibus electus fuerit: etiam si ille excommunicatus, suspensus, aut irregularis sit; vt colligitur ex cap. Licet, vbi dicitur: *Ille absque vlla exceptione, ab vniuersali Ecclesia pro Romano Pontifice habeatur, qui à duobus partibus concordantibus electus fuerit & receptus.* vnde aperte sequitur, non obesse illi vllam censuram priorem, neque suam, neque eligentium. Idem de eligentibus statuitur Clement. Ne Romani. §. Ceterum. causa statuendi fuit vt videntur occasiones schismatum, quæ maximè sunt Ecclesiæ perniciofa. cessat autem illo casu excommunicatio per seipsum: quia euectus in illam dignitatem non potest amplius lege excommunicationis, vt potè à pari constituta, constringi.

Notandum Tertio, supradicta procedere iuxta communionem DD. sententiam: Nihilominus satis est probabile, etsi suspensio siue ab officio, siue à beneficio faciat hominem indignum collatione noui beneficii, & Canones velint eum priuari, & hac ratione possit dici inhabilis; non tamen ita esse inhabilem, vt collatio sit ipso Iure irrita, & ille teneatur beneficium, etiam post ablatam suspensionem, sponte dimittere. Id enim ex Canonibus non satis potest probari. Solum enim ex illis colligitur, collationem esse irritandam, ipsumque esse priuandum, vt patet singulos expendentem: quæ formulæ loquendi indicant requiri sententiam Iudicis. Vnde in re tam dura & difficili non videntur extendendæ ad priuationem latæ sententiæ, & inhabilitatem absolutam. Quam sententiam veriore esse docet doctissimus Suarez tomo de censuris, partim disput. 26. sect. 3. nu. 7. partim disp. 27. sect. 5. num. 25. Nec obstat cap. Cum bonæ, de atate & qualit. quod maximè videtur vrgere; vbi de quibusdam suspensis Clericis dicitur, quod non licet eis beneficium in suspensione obtentum aliquatenus retinere. Facilis est responsio. Non enim ibi tam ponderat Pontifex quod absolute in suspensione beneficium obtinissent, quam quod in tali suspensione, nempe

Omnia profusio beneficiaria facta, est irrita.

Episcopatus.

Papatus.

Probabilis sententia.